

Per e-mail verzonden

Aan : Demissionair Minister van Financiën, de heer Eelco Heinen
CC : Demissionair Minister van Buitenlandse Zaken, de heer Caspar Veldkamp
Demissionair Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
mevrouw Femke Marije Wiersma
Datum : 18 juni 2025
Ons kenmerk : 250618/BM/IG
Onderwerp : Meerjarig Financieel Kader 2028-2034 en het GLB

Geachte Minister Heinen,

Op 16 juli aanstaande zal de Europese Commissie naar verwachting haar voorstellen publiceren voor het Meerjarig Financieel Kader (MFK) na 2027. De Europese Commissie heeft eerder gecommuniceerd om in te zetten op een modernisering van de Europese Meerjaren Begroting, mede met het oog op de nieuwe prioriteiten die huidige geopolitieke spanningen met zich meebrengen. In het kader van deze modernisering gaf u in uw brief aan de Tweede Kamer van 28 maart 2025 aan open te staan voor verkenning van het idee van een *single plan* per lidstaat¹.

LTO Nederland en NAJK zijn het volstrekt met u eens dat de Europese begroting gemoderniseerd dient te worden. Ook het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, historisch een van de belangrijkste onderdelen van de Europese begroting, mag hierbij niet achterblijven. Zo leiden de vereiste conditionaliteitseisen voor ontvangst van directe betalingen aan agrariërs tot aanzienlijke beperkingen in ondernemersvrijheid, met grotendeels beperkte meerwaarde voor maatschappelijke doelen. NAJK en LTO pleiten daarom voor een systeem met meer doelgerichte betalingen, waarbij agrariërs beloond kunnen worden op basis van doelsturing. Een grondige herziening of zelfs afschaffing van de vereiste conditionaliteitseisen kan daarbij hand in hand gaan met de afbouw van basisbetalingen waarbij er meer focus ontstaat op fondsen voor verduurzaming, generatievernieuwing, innovatie en eerlijke concurrentie.

Een dergelijke modernisering is echter alleen mogelijk als deze op **Europees niveau** plaatsvindt. Wanneer er voor wordt gekozen om de invulling van landbouw gelden binnen een single plan per lidstaat in te vullen, zullen veruit de meeste lidstaten kiezen voor een aanpak gebaseerd op zo hoog mogelijke basisbetalingen samengaan met generieke eisen. Dat zou desastreuze gevolgen hebben voor het concurrentievermogen van Nederlandse boeren en tuinders, en een groot ongelijk speelveld binnen Europa veroorzaken.

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z05983&did=2025D13746

De grootste kracht van het gemeenschappelijk landbouwbeleid is dat het **gemeenschappelijk** is. Zowel het behoud van voedselzekerheid als de vergroening van de Nederlandse land- en tuinbouw komt verder onder druk te staan wanneer er een lappendeken van verschillende landbouwsubsidiesystemen in Europa ontstaat.

Daarom roepen wij u op om in Brussel te pleiten voor een apart Europees budget voor een gemeenschappelijk landbouwbeleid gebaseerd op twee pijlers, met behoud van Europese financiering rechtstreeks vanuit Brussel voor beide pijlers. Het Europees Parlement² en de ministers van landbouw uit 20 Europese lidstaten³ gingen u voor.

Wij lichten deze brief graag aan u toe in een persoonlijk gesprek.

Hoogachtend,

Ger Koopmans
Voorzitter LTO Nederland

Roy Meijer
Voorzitter Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt

² <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20250502IPR28212/parliament-s-priorities-for-the-eu-s-post-2027-long-term-budget>

³ <https://www.lto.nl/wp-content/uploads/2025/06/letter-20-ministers-cap-and-mff-5.pdf>